

**СЪВРЕМЕННИ ИЗМЕРЕНИЯ
НА
ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО
И
НАУЧНО ПРОСТРАНСТВО**

**Том 7
2019**

**MODERN DIMENSIONS
IN
EUROPEAN EDUCATION
AND
RESEARCH AREA**

**Volume 7
2019**

**ЗА БУКВИТЕ
О ПИСМЕНОСТЪ**

Научната конференция и сборникът са реализирани в рамките на проект за частично финансиране на научни или творчески форуми на тема: „Финансиране на научна проява на Университетска младежка академия за управление на знанията (УМЛИАУЗ)“ – Договор № ПЧФНП-2019-05 по Наредба за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност на МОН.

The Scientific conference and the Collection are realized within a project funded under Ordinance, funded by the Ministry of Education and Science and Contract № PCHFNP-2019-05 on the topic: “Financing of scientific event of the University Youth Knowledge Academy (UNYKA)”.

© Академично издателство „За буквите – О писменехъ“, 2019
Университет по библиотекознание и информационни технологии, 2019
ISSN 2367-7988

Всички доклади са изцяло авторски, изразените мнения са на авторите.

**СЪВРЕМЕННИ ИЗМЕРЕНИЯ
НА
ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО
И
НАУЧНО ПРОСТРАНСТВО
БЪЛГАРО-АВСТРИЙСКИ КУЛТУРНИ
ОБЩУВАНИЯ**

Сборник с доклади

**ТРИНАДЕСЕТИ МЕЖДУНАРОДЕН ПЪТУВАЩ СЕМИНАР
НА УниБИТ
България – Австрия, 26 – 31 май 2019 г.**

Академично издателство „За буквите – О писменехъ“

София • 2019 • Sofia

СЪДЪРЖАНИЕ

ПОЗДРАВИТЕЛНИ АДРЕСИ.....	9
---------------------------	---

ПЛЕНАРНО ЗАСЕДАНИЕ

Vasil Zagorov. VIENNA AND BULGARIAN REVIVAL BOOK PUBLISHING.....	23
Veselin Chantov. THE CONCEPTS OF 'HARD SKILLS' AND 'SOFT SKILLS' IN THE CONTEXT OF THE MODERN PARADIGM OF HIGHER EDUCATION AND THE COMPETENCE APPROACH.....	30
Yanica Dimitrova. CORPORATE CULTURE AS A PREREQUISITE FOR INNOVATION IN COMPANIES.....	35

I секция

КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

София Василева. РОЛЯТА НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ПРЕДЕФИНИРАНЕ НА КОНЦЕПЦИЯТА ЗА МУЗЕЙНА ЕКСПОЗИЦИЯ	43
Елисавета Цветкова. АВСТРИЙСКАТА НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА – МОДЕРЕН ЦЕНТЪР НА ЗНАНИЕТО.....	50
Мюмюн Тахиров, Христина Богова. ЕЛИАС КАНЕТИ – КУЛТУРЕН МОСТ МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И АВСТРИЯ.....	57
Мария Николова. СЪВРЕМЕННО СЪСТОЯНИЕ НА ПРАВОСЛАВНИТЕ ХРИСТИЯНСКИ ПАМЕТНИЦИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ВАРНА.....	63
Тина Петрова. БЪЛГАРСКИЯТ ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ИНСТИТУТ В АВСТРИЯ И РОЛЯТА НА ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ НА АРХИВИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА И УПРАВЛЕНИЕТО МУ.....	69
Диана Стоянова. БЪЛГАРСКОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО НА СТРАНИЦИТЕ НА ВЕСТНИК „СТРАНДЖА“.....	76
Христо Христов. СКУЛПТУРНИТЕ СИМПОЗИУМИ В АВСТРИЯ – МОДЕЛ ЗА РАЗВИТИЕТО НА СКУЛПТУРАТА НА ОТКРИТО В БЪЛГАРИЯ. МОСТ В БЪЛГАРО-АВСТРИЙСКИТЕ КУЛТУРНИ ОБЩУВАНИЯ.....	84
Елена Савова. РОЛЯТА НА БИБЛИОТЕКИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛИЗАЦИЯ НА ДОКУМЕНТАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.....	92
Светла Шапкалова. БЪЛГАРСКАТА ЦЪРКОВНА ОБЩНОСТ ВЪВ ВИЕНА.....	99
Ралица Йотова. РОЛЯТА НА СТУДЕНТИТЕ В НАУЧНОИЗСЛЕДВАТЕЛСКИТЕ ЕКИПИ В ПРОЦЕСА ПО СОЦИАЛИЗАЦИЯ НА КНИЖОВНО-ДОКУМЕНТАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.....	108
Евгени Велев, Георги Василев. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ, СОЦИАЛНИ И ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ НА КУЛТУРНИТЕ И ТВОРЧЕСКИТЕ ИНДУСТРИИ. МЕЖДУКУЛТУРНИ СЪТРУДНИЧЕСТВА И ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ МЕЖДУ АВСТРИЯ И БЪЛГАРИЯ.....	113
Георги Василев. ДОБРИ ПРАКТИКИ И ТРАНСНАЦИОНАЛНИ ПАРТНЬОРСТВА ЗА ДОСТЪП НА КУЛТУРНО СЪДЪРЖАНИЕ В СФЕРАТА НА КУЛТУРНИТЕ И ТВОРЧЕСКИТЕ ИНДУСТРИИ.....	121

II секция

СЪВРЕМЕННА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Иванка Павлова, Мирияна Павлова, Ралица Йотова. СТРУКТУРЕН АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ ОТКРИТИ ИЗТОЧНИЦИ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА УНИВЕРСИТЕТСКИ ИМИДЖ.....	133
Сергей Модев. ЛИДЕРСТВО В ОБРАЗОВАНИЕТО – ДОБРИ ЕВРОПЕЙСКИ ПРАКТИКИ.....	138
Поли Муканова. КНИЖОВНИТЕ КОЛЕКЦИИ – ПОДСЪТП КЪМ ЕДНА ОБУЧИТЕЛНА ПЛАТФОРМА	145
Калина Минчева. КНИГИ ОТ ЦАРСКАТА БИБЛИОТЕКА В ОБЛАСТТА НА ИЗКУСТВОТО.....	151
Камелия Планска. РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ НА ОБУЧЕНИЕ ПО ВИЗУАЛНА ГРАМОТНОСТ В УНИВЕРСИТЕТСКА СРЕДА.....	161
Петя Алексова, Ева Ценкова. БЪЛГАРО-АВСТРИЙСКИТЕ ОБЩУВАНИЯ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА.....	168
Руска Манолова. ИЗСЛЕДВАНЕ НА МОТИВАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИ УЧЕНИЦИ ПРИ ИЗБОРА НА ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ – КЛЮЧОВИ ФАКТОРИ.....	173

III секция

НАУКИ ЗА ИНФОРМИРАНЕТО

Евгени Манев. ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ В ОРГАНИЗАЦИЯТА	183
Константин Казаков. ФАЛШИВИ НОВИНИ, ИНФОРМАЦИОННА ВОЙНА И ТЕОРИЯ НА ИНФОРМАЦИЯТА.....	190
Атанас Начев. ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ПРОБЛЕМА НАДЕЖНОСТ В ТЕХНИКАТА И ИНТЕРПРЕТАЦИЯТА МУ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ.....	197
Кристиян Алексиев, Георги П. Димитров. АНАЛИЗ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОБРАБОТКА НА ВСИ СИГНАЛИ.....	205
Галина Панайотова. ФУНКЦИИ НА РАЗЛИЧИЕ И ПОДОБИЕ ПРИ ИЗСЛЕДВАНЕ НА БЕГ СИГНАЛИ	211
Боян Жеков. СИГУРНОСТ НА ИНТЕРНЕТ НА НЕЩАТА ЧРЕЗ БЛОКЧЕЙН.....	219
Иван Гарванов, Владимир Иванов, Стоян Владимиров. ОТКРИВАНЕ И ОЦЕНКА НА ПАРАМЕТРИТЕ НА ПОДВИЖНИ ОБЕКТИ ЧРЕЗ ВИДЕОНАБЛЮДЕНИЕ.....	225
Магдалена Гарванова, Мирияна Павлова. РЕПУТАЦИЯТА НА УНИВЕРСИТЕТА КАТО КЛЮЧОВ ФАКТОР ЗА ГЕНЕРИРАНЕ НА ЛИДЕРСКИ ПОЗИЦИИ.....	233
Даниела Павлова, Виктор Желепов, Панайот Гиндев. ЕФЕКТИВНОСТ НА ЗАЩИТАТА НА ИНФОРМАЦИЯТА В КОМПЮТЪРНИТЕ СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЕКТИ И ПРОЦЕСИ.....	241
Даниела Павлова, Панайот Гиндев. ПОДХОД ЗА СИНТЕЗ НА СИСТЕМА ЗА ИНТЕЛИГЕНТНО УПРАВЛЕНИЕ НА ЗНАНИЯ	250
Пепа Петрова. СЪВРЕМЕННИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА АНАЛИЗ И ВИЗУАЛИЗАЦИЯ НА ДАННИ.....	258

CONTENTS

WELCOMING ADDRESSES.....	9
--------------------------	---

PLENARY SESSION

Vasil Zagorov. VIENNA AND BULGARIAN REVIVAL BOOK PUBLISHING.....	23
Veselin Chantov. THE CONCEPTS OF 'HARD SKILLS' AND 'SOFT SKILLS' IN THE CONTEXT OF THE MODERN PARADIGM OF HIGHER EDUCATION AND THE COMPETENCE APPROACH.....	30
Yanica Dimitrova. CORPORATE CULTURE AS A PREREQUISITE FOR INNOVATION IN COMPANIES.....	35

Section 1

CULTURAL AND HISTORICAL HERITAGE

Sofia Vasileva. THE ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGY TO REDEFINE THE CONCEPT OF MUSEUM EXPOSITIONS.....	49
Elisaveta Tsvetkova. AUSTRIAN NATIONAL LIBRARY – MODERN CENTRE OF KNOWLEDGE.....	56
Myumyun Tahirov, Hristina Bogova. ELIAS CANETTI – A CULTURAL BRIDGE BETWEEN BULGARIA AND AUSTRIA.....	62
Mariya Nikolova. CURRENT CONDITION OF CHRISTIAN ORTHODOX MONUMENTS ON THE TERRITORY OF VARNA MUNICIPALITY.....	68
Tina Petrova. THE BULGARIAN RESEARCH INSTITUTE IN AUSTRIA AND THE ROLE OF THE GENERAL DEPARTMENT OF ARCHIVES AT THE COUNCIL OF MINISTERS FOR ITS ORGANIZATION AND MANAGEMENT.....	75
Diana Stoyanova. THE BULGARIAN CULTURAL HERITAGE ON THE PAGES OF THE STRANDJA NEWSPAPER.....	83
Hristo Hristov. THE SCULPTURE SYMPOSIUMS IN AUSTRIA – A MODEL FOR THE DEVELOPMENT OF THE OPEN-AIR SCULPTURE IN BULGARIA. A LINK TO THE BULGARIAN-AUSTRIAN CULTURAL COMMUNICATIONS.....	91
Elena Savova. THE ROLE OF LIBRARIES FOR PRESERVATION AND SOCIALIZATION OF DOCUMENTARY CULTURAL HERITAGE.....	98
Svetla Shapkalova. THE BULGARIAN CHURCH COMMUNITY IN VIENNA.....	107
Ralitsa Yotova. RESEARCH TEAMS IN THE PROCESS FOR SOCIALIZATION OF THE LITERARY-DOCUMENTARY CULTURAL HERITAGE.....	112
Evgeni Velev1, Georgi Vassilev. INSTITUTIONAL, SOCIAL AND EDUCATIONAL DIMENSIONS OF CULTURAL AND CREATIVE INDUSTRIES. INTER-ECONOMIC COOPERATION AND INTERACTION BETWEEN AUSTRIA AND BULGARIA.....	120
Georgi Vassilev. GOOD PRACTICES AND TRANSNATIONAL PARTNERSHIPS FOR ACCESS TO CULTURAL CONTENT IN THE FIELD OF CULTURAL AND CREATIVE INDUSTRIES.....	129

Section 2

CONTEMPORARY EDUCATION ENVIRONMENT

Ivanka Pavlova¹, Miriyana Pavlova. STRUCTURAL ANALYSIS OF INFORMATION FROM OPEN SOURCES FOR THE CREATION OF UNIVERSITY IMAGE.....	137
Sergey Modev. LEADERSHIP IN EDUCATION – GOOD EUROPEAN PRACTICES.....	144
Polly Mukanova. LITERARY COLLECTIONS – THE FOUNDATION OF AN EDUCATIONAL PLATFORM.....	150
Kalina Mincheva. BOOKS FROM THE ROYAL LIBRARY IN THE FIELD OF ART.....	160
Kamelia Planska-Simeonova. THE ROLE AND IMPORTANCE OF TRAINING IN VISUAL URBANITY IN UNIVERSITY ENVIRONMENT.....	167
Petya Aleksova, Eva Tsenkova. BULGARIAN – AUSTRIAN COLLABORATION IN THE AREA OF EDUCATION AND SCIENCE.....	172
Ruska Manolova. STUDY OF THE MOTIVATION OF BULGARIAN PUPILS CHOOSING HIGH SCHOOL – KEY FACTORS.....	179

Section 3

INFORMING SCIENCES

Evgeni Manev. INSIDE CONTROL IN ORGANIZATION.....	189
Konstantin Kazakov. FAKE NEWS, INFORMATION WARFARE AND THEORY OF INFORMATION.....	196
Atanas Nachev. EMERGENCE AND DEVELOPMENT OF THE PROBLEM OF RELIABILITY IN TECHNICS AND ITS INTERPRETATION IN RELATION TO INFORMATION TECHNOLOGIES.....	204
Kristian Alexiev, Georgi P. Dimitrov. ANALYSIS OF BCI SIGNAL PREPROCESSING CAPABILITIES.....	210
Galina Panayotova. FUNCTIONS OF DIFFERENCE AND SIMILARITY IN THE RESEARCH ON BCI SIGNALS.....	218
Boyan Jekov. SECURITY OF INTERNET OF THINGS THROUGH BLOCKCHAIN.....	224
Ivan Garvanov, Vladimir Ivanov, Stoyan Vladimirov. DETECTION AND PARAMETER ESTIMATION OF MOVING OBJECTS VIA VIDEO SURVEILLANCE.....	232
Magdalena Garvanova, Miriyana Pavlova. UNIVERSITY REPUTATION AS A KEY FACTOR FOR GENERATING LEADERSHIP POSITIONS.....	240
Daniela Pavlova, Viktor Dzhelepov, Panayot Gindev. EFFECTIVENESS OF INFORMATION SECURITY IN COMPUTER SYSTEMS FOR OBJECT AND PROCESS MANAGEMENT.....	249
Daniela Pavlova, Panayot Gindev. SYSTEM SYNTHESIS APPROACH FOR INTELLIGENT KNOWLEDGE MANAGEMENT.....	257
Pepa Petrova. MODERN TOOLS FOR DATA ANALYSIS AND DATA VISUALISATION.....	265

РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ НА ОБУЧЕНИЕ ПО ВИЗУАЛНА ГРАМОТНОСТ В УНИВЕРСИТЕТСКА СРЕДА

ас. д-р Камелия Планска-Симеонова

имейл: k.planska@unibit.bg

Университет по библиотекознание и информационни технологии

Резюме. В настоящето привлекателните области на знанието често изискват по-ефективно обучение, креативно мислене, достъп до нови знания, синкретично участие на различни изкуства в учебния процес. Уменията за ползване на цифрови технологии (работа с компютър, софтуерни приложения, бази данни) и визуалната компетентност (наричана още визуална грамотност) са ключови компетенции, които трябва да притежава всеки от нас. Обучението в образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“ предполага завършилите да притежават компетенции и умения, които да им помогнат в кариерното им развитие и професионална реализация. Обучението по визуална грамотност по често се осъществява в специалности, ориентирани към професионално направление „Изобразително изкуство“, т.к. обучаваните се учат да създават творчески продукти, необходими в разнообразни бизнес индустрии. Настоящият доклад има за цел да обобщи каква е ролята и значението на обучението по визуална грамотност в университетска среда в професионално направление „Обществени комуникации и информационни науки“. В хода на проучването се търси отговор на въпроса „Какви стратегии за преподаване могат да се използват за повишаване на визуалната грамотност и критичността на мисленето?“. Посочени са примери за добри практики и подходи при подобно обучение. В заключение е направен изводът, че осигуряването на позитивна образователна среда, организирането на учебния процес и използването на различни подходи на преподаване (метод на демонстрирането, групови дискусии, брейнсторминг, семинарни упражнения, лабораторни занятия и др.) спомагат за разглеждането, усвояването, овладяването на учебната дисциплина и съответно – оформянето на трайни знания в областта на графичната комуникация.

Ключови думи: визуална грамотност, визуална компетентност, визуална култура, графична комуникация, обучение, университетска среда

ВЪВЕДЕНИЕ

Обучението по визуална грамотност по често се осъществява в специалности, изучаващи изобразително или графично изкуство. По време на средното си образование учениците се учат да използват различни инструменти като: PowerPoint, PhotoStory, MovieMaker, за да създават презентации. Обучението по визуална комуникация често е ориентирано към овладяване на теоретичен материал, свързан с различни теории в

изкуството, естетиката, семиотиката и др. В контекста на доклада визуалната грамотност не се разглежда като умение за боравене с програми за създаване на презентация или видеоматериал, а като възможност да се развиват способностите на обучаващите се по отношение на анализирането и употребата на визуални средства, каквито са фотографските изображения, графичният дизайн или мултимедийните материали. От изключителна важност за студентите, обучаващи се по професионално направление „Обществени комуникации и информационни науки“ в специалности, подготвящи библиотечно-информационни специалисти, архивисти, специалисти от областта на печатните комуникации и издателска дейност, медийната информация и реклама и др., е придобитите теоретични и практически знания да доведат до повишаване на тяхната визуална компетентност. Обучението по визуална грамотност всъщност може да се обособи като творческа стратегия за обучение.

1. Същност на визуалната компетентност

Необходимо условие за наличието на визуална компетентност е осъществяването на обучение, в резултат на което обучаваните придобиват способности като визуално мислене и умения, имат необходимите познания да осъществяват визуална комуникация.

Европейската комисия разработва Европейска рамка за дигитална компетентност на гражданите, включваща следните пет основни области: информационна грамотност; комуникация и сътрудничество; създаване на дигитално съдържание; безопасност и разрешаване на проблеми. Тези области включват развиването на още 21 компетенции. Визуалната компетентност представлява процес, при който индивидите прилагат своята грамотност да използват визуални компоненти, каквито са илюстративен материал под формата на илюстрация, диаграма, таблица, векторно или растерно изображение. Визуалната грамотност от своя страна е свързана с идеологическото мислене и граматиката на образите (*grammar of imagery*).

Визуалната компетентност се състои от следните измерения: производствена компетентност, компетентност за възприемане, компетентност при тълкуване, компетентност за приемане. Развитието на визуалната компетентност представлява фундаментално обучение по визуална комуникация.

Визуалната култура може да се характеризира като визуално събитие, в което потребителят търси информация, смисъл или изпитва удоволствие от използвания вид медия. Посредством визуални средства като типография, илюстрация, графичен дизайн, рисунка, анимация може да се осъществи визуална комуникация. Визуалното представяне всъщност представлява усещане, подбор и възприемане.

Терминът „**визуална грамотност**“ е дефиниран за първи път през 1969 г. от писателя Джон Дебс, съосновател на Международната асоциация за визуална грамотност. Той дава определение за понятието *визуална грамотност* по следния начин: „Визуалната грамотност се отнася до групата на визуалните компетенции на човека, които могат да се развиват чрез гледане, включвайки в същото време и други

сетивни преживявания и сетивен опит. Развитието на тези умения е от основно значение за нормалния човешки живот. Когато са развити, те дават възможност на визуално грамотния човек да различава и да тълкува видими действия, обекти, символи, природни или сътворени от човека, с които той се сблъсква в своята среда. Чрез творческо използване на тези умения, визуално грамотният човек е в състояние да общува с други хора. Чрез оценъчно използване на тези умения, той е в състояние да разбира и да се наслаждава на шедеври на визуалната комуникация.“ Визуалната грамотност се определя и като „способност да се разбират, интерпретират и оценяват визуални съобщения“ [6].

Визуалната грамотност се появява в следствие от промяната на обществото към отношението „образ–слово“ като в настоящето визуалното доминира над словесното. С промяната на технологиите, се променят изображенията и визуалните презентации. Визуалната грамотност е свързана с визуално възприятие, визуален език (ViL), визуално обучение, визуално мислене и визуална комуникация [5]. Визуалният код представлява абстрактен език от линии, форми и цветове, които могат да създадат визуално съобщение – алтернатива на словесния език. Необходимо условие за създаването на визуално съобщение е не само познаването на технологията за проектирането му, но и основните средства. Развитието на фотографията от аналогова в цифрова, създаването на софтуерни продукти за манипулиране на изображенията и възможностите, които предоставя глобалната мрежа за разпространяване и съхраняване на изображения, променят отношението на обществото към визуалната информация, т.е. към фотографията и продуктите на графичния дизайн.

2. Същност и приложение на обучението по визуална грамотност

През 2003 г. North Central Regional Educational Library изработва списък с конкретни цели по отношение на обучението по визуалната грамотност в университетска среда. Списъкът включва:

- разбиране на основните елементи на визуалния дизайн, техниката и медиите;
- осъзнаване на емоционални, психологически и когнитивни влияния при възприятието на дадена визуализация;
- разработване на представителен, обяснителен, абстрактен и символичен образ;
- информирани зрители, критици и потребители на визуална информация;
- обучаващите се са компетентни дизайнери, композитори и продуценти на визуална информация;
- обучаващите се са ефективни визуални комуникатори;
- обучаващите се имат креативно мислене, успешно решават проблеми [5].

През 2011 г. Асоциацията на колежите и научните библиотеки (Association of College & Research Libraries) приема стандарти при обучението по визуална грамотност

във висшето образование. Визуалната компетентност се осъществява чрез прилагане на седем способности:

- ефективно и ефикасно намиране и достъп до необходимите изображения и визуални медии;
- интерпретиране и анализ на изображения и визуални медии;
- оценяване на изображения и техните източници;
- ефективно използване на изображения и визуални медии;
- проектиране и създаване на значими образи и визуални медии;
- разбиране на много от етичните, правните, социалните и икономическите въпроси, свързани със създаването и използването на изображения и визуални медии, и достъп и използване на визуални материали етично. [6]

Обучението по визуална грамотност често включва както теоретичен материал, така и практически упражнения. Използването на различни подходи на преподаване, като метод на демонстрирането, групови дискусии, брейнсторминг, семинарни упражнения, лабораторни занятия и др., спомагат студентите да усвоят учебната дисциплина. Съществена разлика между класическото и съвременното виждане за създаването на визуален образ е смяната на начина на създаване на крайното изображение. Днес, вместо методите на изобразителното изкуство, се прилагат – графичният дизайн, компютърната графика и 3D визуализацията.

В съответствие със стандарти, приети от Асоциацията на коледжите и научните библиотеки:

- 1) Визуално грамотният ученик определя естеството и степента на необходимите визуални материали.
- 2) Визуално грамотният ученик открива и получава достъп до необходимите образи и визуални медии ефективно и ефикасно.
- 3) Визуално грамотният ученик интерпретира и анализира значенията на образите и визуалните медии.
- 4) Визуално грамотният ученик оценява образите и техните източници.
- 5) Визуално грамотният ученик ефективно използва образите и визуалните медии.
- 6) Визуално грамотният студент създава значими образи и визуални медии.
- 7) Визуално грамотният студент разбира много от етичните, правните, социалните и икономическите въпроси, свързани със създаването и използването на образи и употребата на визуални медии, както и достъп и използване на визуални материали етично. [1]

Задължителен елемент във визуалното съобщение е присъствието на някакво изображение (образ), което рецепиентът да анализира и обобщи, т.к. визуалната комуникация се осъществява чрез картини, графични материали, диаграми, знаци, символи. Самото обучение в дисциплини по визуална грамотност се състои в това студентите сами да бъдат автори на визуално съдържание. Обучението се състои в изучаването на визуални елементи и принципи на дизайна.

Добра практика при обучението по визуална грамотност е да бъдат използвани фотографската технология за заснемане на изображения или създаването на векторни изображения чрез софтуерни продукти за създаване на графичен дизайн. Фотографията е приложима в случаи, в които е необходимо да бъде направена т.нар. „продуктова снимка“ или репродукция на обект на културното наследство или на архивен документ. През 2018 г. стартира проект „Създаване и разработване на учебно-научна база за документална и приложна фотография като част от обучението на студенти в професионално направление „Обществени комуникации и информационни науки“. По време на този проект се организират експериментални обучения на студенти в УниБИТ, обучаващи се в специалности по професионалното направление „Обществени комуникации и информационни науки“ в образователно-квалификационната степен „бакалавър“ в специалностите: Библиотечен и информационен мениджмънт, Архивистика и документалистика, Библиотекознание и библиография, Печатни комуникации, Информационни ресурси на туризма, Комуникации и информиране, Обществени политики и практики; и в образователно-квалификационната степен „магистър“ – Библиотечни колекции, Библиотечно-информационен и културен мениджмънт, Бизнес и административни информационни технологии и комуникации, Защита на културноисторическото наследство в Република България, Издателски бизнес и електронни ресурси, Културен туризъм, Културноисторическо наследство в съвременната информационна среда, Медийна информация и реклама, Мениджмънт на документи и архиви, Музеен и арт мениджмънт, Религиозно културно наследство, Управление и информиране при стратегическите комуникации, Читалищно дело, Държавност, духовност и лидерски практики, Културни политики и културни взаимодействия в Югоизточна Европа.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Утвърдените стандарти на Association of College & Research Libraries са ключов фактор за успешно разработване на обучение по визуална грамотност. Обучението по визуална грамотност е резултат от съвместната работа на преподаватели, библиотекари, архивисти, специалисти по визуални ресурси. Осигуряването на позитивна образователна среда, организирането на учебния процес и използването на различни подходи на преподаване, както и създаването на специализирана учебно-научна база, спомагат за разглеждането, усвояването, овладяването на учебната дисциплина и съответно – оформянето на трайни знания в областта на графичната комуникация. Концепцията за формиране на визуална грамотност в процеса на обучение на студенти от професионално направление „Обществени комуникации и информационни науки“ е пример за модерно и практически приложимо обучение, която повишава дигиталната компетентност на бъдещите специалисти.

БЛАГОДАРНОСТИ

Публикация е реализирана в рамките на проект за Финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти на тема: „Създаване и разработване на учебно-научна база за документална и приложна фотография като част от обучението на студенти в професионално направление 3.5 „Обществените комуникации и информационни науки“, с договор КП-06-М30/3 от 13.12.2018 г., финансиран от ФНИ при МОН.

Използвани източници

- [1] **Beene**, Stephanie. ACRL Visual Literacy Task Force : Project. URL: <<https://www.researchgate.net/project/ACRL-Visual-Literacy-Task-Force>>
- [2] **ISTE**. International Society for Technology in Education. Official site/ URL: <<https://www.iste.org/>> International Society for Technology in Education – <http://www.iste.org/docs/excerpts/MEDLIT-excerpt.pdf> /, consulted 1 april 2019.
- [3] **Visual literacy** : Chapter 3. ISTE. Media Literacy in the K–12 Classroom. Ed. Frank W. Baker, 2012, pp. 41-71. URL: <<http://www.iste.org/docs/excerpts/MEDLIT-excerpt.pdf>>
- [4] **The North Central Regional Educational Laboratory (NCREL)**. Education World, Awards, Past, 2007. URL: <https://www.educationworld.com/awards/past/r0497-11.shtml>
- [5] **Tillmann**, Anneliese. What We See and Why It Matters : How Competency in Visual Literacy can Enhance Student Learning. Illinois Wesleyan University Digital Commons @ IWU, Honors Projects, Paper 9, 2012, p. 29. URL: <https://digitalcommons.iwu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1008&context=education_honproj>
- [6] **ALA**. ACRL Visual Literacy Competency Standards for Higher Education. Approv. by the ACRL Board of Directors, October 2011. URL: <<http://www.ala.org/acrl/standards/visualliteracy>>

THE ROLE AND IMPORTANCE OF TRAINING IN VISUAL URBANITY IN UNIVERSITY ENVIRONMENT

Assist. Dr. Kamelia Planska-Simeonova

e-mail: k.planska@unibit.bg

University of Library Studies and Information Technology (ULSIT)

Abstract. *In the present, attractive areas of knowledge often require more effective learning, creative thinking, access to new knowledge, syncretistic participation of different arts in the learning process. Digital literacy skills (working with computer, software applications, databases) and visual competence (also called visual literacy) are key competences that each of us must possess. Education in a Bachelor's and Master's degree requires graduates to have competences and skills to help them develop their career and professional realization. Vocational literacy training is often conducted in majors oriented towards a professional "Fine Arts", bc. learners are learning to create creative products needed in a variety of business industries. This report aims to summarize the role and importance of Vocational Literacy Training in the University of Professional Communication "Public Communication and Information Sciences". In the course of the study, an answer is sought to the question "What teaching strategies can be used to enhance visual literacy and critical thinking?". Examples of good practices and approaches are provided for such training. In conclusion, it is concluded that the provision of a positive educational environment, the organization of the learning process and the use of different teaching approaches (the method of demonstration, group discussions, brainstorming, seminars, laboratory exercises, etc.) contribute to the study, absorption, of the discipline and respectively the formation of lasting knowledge in the field of graphic communication.*

Keywords: *graphic communication, training, university environment, visual literacy visual competence, visual culture*